

Polonca Kovač

ZELIŠČA MALE ČAROVNICE

Premiera 27. februar 2010, prva slovenska uprizoritev

Režiser Klemen Markovčič

Scenograf Jože Logar

Kostumograf Iztok Hrga

Avtor glasbe Aldo Kumar

Lektorica Metka Damjan

Lutkovni tehnolog Mitja Ritmanič

Oblikovalec svetlobe in mojster luči Enver Ibrahimagić

Mojster tona Mitja Pastirk

Igrajo Aja Kobe, Petra Caserman, k. g. , Metka Jurc, Danilo Trstenjak in Maksimiljan Dajčman

PREDLOGI ZA PRIPRAVO NA OGLED PREDSTAVE

Zelišča so skrivnostne rožice - koristni cvetovi, plodovi, stebila, korenine, listi. To bogastvo ni samo v okras, temveč lajša težave, zdravi, dodaja okus hrani pa tudi prijetno diši. V povezavi z malo čarovnico Lenčko, ki pozna njihove skrivnosti, zelišča zares delujejo. Kadar je duhovita Lenčka v družbi radovednih mišk Lolike in Loleka, postane svet zabaven. Skupaj s staro čarovnico in povodnim možem, z mišjo mamo pa s palčkom, z veverico, s polhi, z gadom in s pajkom Križemgledom nam predstavlja dobrote narave.

VODILA ZA OBRAVNAVO PO OGLEDU

Lutkovna predstava *Zelišča male čaravnice* nas popelje skozi vse štiri letne čase in v vsakem čaravnica Lenčka nabira zelišča.

Razmislek

- Katere letne čase poznate in kaj se v posameznem letnem času dogaja z rastlinami – drevesi, cvetlicami, travami, zelišči?

Lenčka se gledalcem predstavi kot čaravnica. Čaravnice so domišljajska bitja, ki jih včasih poznamo kot slaba oziroma negativna, včasih pa dobra in prijazna. Imajo nadnaravno moč, kar jim omogoča, da čarajo. Čaravnice so pogosto nagajive in njihovi uroki ljudem ali živalim povzročajo nevšečnosti.

Razmislek

- Ali veste kaj je urok?
- Če ste besedilo v predstavi dobro poslušali, ste lahko spoznali še eno ime za čaravnico. katero?
- Pomislite na knjige, pravljice ali zgodbe, ki jih poznate. Zagotovo v njih nastopajo tudi čaravnice. Se spomnite katere?

Naša čaravnica Lenčka ni hudobna, pač pa dobra. Vse dneve pridno nabira zelišča, s katerimi pomaga živalim in ljudem. In če ste Lenčkine nasvete dobro poslušali, ste izvedeli, da so zelišča rastline, iz katerih lahko pripravimo zdravila, zdravilne kreme, tinkture, parfume, poparke, prevretke ali pa samo okrasni šopek.

In če ste čaravnico Lenčko še bolj natančno poslušali, ste se lahko naučili kopico novih izrazov.

Lenčkin slovarček za Lolike in Loleke

HERBARIJ

Beseda izvira iz latinske besede herba – rastlina. Herbarij je knjiga posušenih rastlin, prilepljenih na papir.

TINKTURA

Zelišče streš v žganici, ga pustiš nekaj dni stati, nato ga precediš skozi krpo. Tako nastane tinktura ali izvleček.

POPAREK

Za poparek potrebuješ vrelo vodo. Z njo preliješ prgišče zelišč in pustiš stati nekaj minut.

PREVRETEK

Zelišča vržeš v hladno vodo in vse skupaj zavreš. Naj vre nekaj časa – odvisno od vrste zelišča. Še vroče precediš. Tekočina, ki ostane, je prevretek.

PRGIŠČE

Z dlanjo zajameš suhe rožice, in kolikor ti ostane v roki, to je prgišče.

ŠČEPEC

To je zelo majhna količina – toliko, kot lahko primeš s palcem in kazalcem.

PARFUM

Je mešanica dišavnih olj, običajno pridobljenih iz rastlin. Uporabljamo ga predvsem za prijetno odišavljenje kože.

Vse našete mešanice naša čarovnica pripravlja iz rastlin, ki jih lahko najdete tudi v svojem okolju. Se spomnite, katere je omenjala?

- Kamilice
- Koprive
- Volčjo češnjo
- Krvavi mleček
- Regrat
- Pelin

Namig za raziskovalnost

Sprehodite se okoli svojega doma in pogledajte, katera zelišča lahko najdete.

RECEPTI in NAPOTKI

Spomladi pripravi solato iz regratovih cvetov.

Če najdeš repinec, spravi klobučke za zabavo.

Poleti po kotih obesi šopke sivke, ker ta odganja muhe in komarje.

Kis štirih tolovajev: v kis namoči žajbelj, timijan, sivko in rožmarin. Varuje pred infekcijo.

Na liter vode daj pet do šest ščepecev janeževih semen in skuhaj čaj. Pomaga, če te ščiplje po trebuhu.

Pri prehladu skuhaj na mleku žajbljev čaj.

Če si svetlolasec, daj na liter vode pet ščepecev kamilic in pet ščepecev marjetic in napravi poparek. Z njim si prepoji lase in pusti, da se posušijo, ne da bi jih splaknil.

Za novo leto obesi vejico omele na luč in pod njo poljubi vse tiste, ki jih imaš rad.

O USTVARJALNI EKIPI

Polonca Kovač, avtorica slikanice

Polonca Kovač (1937) je pisateljica in prevajalka. Njeno literarno ustvarjanje je žanrsko zelo raznoliko, saj obsega pravljичno-fantastično in realistično prozo, piše igre in scenarije za televizijski program in leposlovno-poučna dela.

Slikanica *Zelišča male čarovnice* je prvič izšla leta 1995 pri Državni založbi Slovenije in je, zaradi svoje priljubljenosti, doživela številne ponatise. Polonca Kovač je znana tudi po svojih prevodih mladinske in otroške literature, med katere sodi prvi prevod celotnih *Grimmovih pravljic*.

Za svoje delo je prejela številne nagrade, med drugim tudi večernico in Levstikovo nagrado za življenjsko delo.

Ančka Gošnik Godec, avtorica ilustracij

Ančka Gošnik Godec (1927) je zaključila študij na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in že med študijem kot ilustratorica sodelovala pri revijah Pionir, Ciciban, Pionirski list in Kurirček. Kamlu se je povsem posvetila ilustriranju knjig in tako ustvarila številne nepozabne podobe (Muca copatarica, Za lahko noč, Zelišča male čarovnice ...). Za svoje delo je bila večkrat nagrajena doma in v tujini. Prejela je dve Levstikovi nagradi, zlato pero Beograda, Priznanje Mednarodne zveze za mladinsko književnost, Smrekarjevo nagrado za življenjsko delo in Levstikovo nagrado za življenjsko delo.

Klemen Markovčič, režiser

Klemen Markovčič je zaključil študij gledališke in radijske režije na Akademiji za dramske umetnosti v Zagrebu. Deluje kot pedagog in vodja različnih gledaliških delavnic, v gledališču pa se posveča predvsem produkciji za otroke in mlade. Je član strokovnih dramskih in gledaliških združenj, mentor različnim gledališkim skupinam in objavlja v številnih časopisih in strokovnih revijah,

